

List Židom

Vznešenosť Božieho Syna

¹ Mnoho rás a mnohorakým spôsobom sa Boh oddávna prihováral našim otcom ústami prorokov.

² Ale teraz, v týchto posledných dňoch, prehovoril k nám vo svojom Synovi. Jeho ustanovil za dediča všetkého a cez neho stvoril aj svet.

³ On je odbleskom Božej slávy a obrazom Božej podstaty. Jeho slovo je sila, ktorá udržiava celý vesmír. Svojou smrťou nás zbavil ťarchy hriechu, zaujal najčestnejšie miesto po boku Božieho majestátu v nebesiach

⁴ a stal sa o toľko vyšším od anjelov, o koľko vznešenejšie meno zdedil ako oni.

Kristus väčší ako anjeli

⁵ Veď komu z anjelov kedy Boh povedal: „Ty si môj Syn, ja som ťa dnes splodil?“ Alebo na inom mieste: „Ja budem jeho Otcom a on bude mojím Synom?“

⁶ A keď uvádza Prvorodeného do sveta, hovorí zasa: „Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli.“

⁷ A o anjeloch hovorí ako o vanutí vetra a ohnivých plameňoch.

⁸ Ale o svojom Synovi hovorí: „Bože, tvoja vláda bude trvať na večné veky a bude v nej panovať spravodlivosť.“

⁹ Lebo ty miluješ právo a nenávidíš bezprávie. Preto ťa tvoj Boh vyvýšil nad ostatných a obdaril radosťou.“

¹⁰ A na inom mieste o ňom hovorí: „Ty si, Pane, na počiatku stvoril zem a nebesia sú dielom tvojich rúk.

¹¹ Nebesia pominú, ale ty zostaneš naveky; ony zostanú ako odev,

¹² zvinieš ich ako plášť a zmenia sa; ale ty si ten istý a tvoje roky neprestanú.“

¹³ Alebo povedal Boh niektorému z anjelov: „Seď po mojej pravici, kým nepoložím tvojich nepriateľov za podnožku tvojim nohám?“

¹⁴ Všetci anjeli sú iba bytosti, ktoré slúžia Bohu. Posiela ich, aby pomáhali všetkým, ktorým chce darovať spásu.

2

Povzbudenie

¹ Preto musíme dávať tým väčší pozor na to, čo sme počuli o Kristovi, aby nás prúd nestrhol mimo.

² Lebo ak už slovo, ktoré vyslovili anjeli, bolo pevné a každý, kto ho prestúpil a neposlúchol, bol spravodlivo potrestaný,

³ ako by sme unikli trestu my, ak odmietneme takú veľkú ponuku záchrany? Prvý nám ju oznamoval sám Pán a svedčili o nej aj tí, ktorí ju počuli na vlastné uši.

⁴ Boh sám potvrdzoval ich svedectvo znameniami, zázrakmi a darmi Svätého Ducha, ktoré udeľoval podľa svojej vôle.

Kristus nás vykúpil, nie anjeli

⁵ Budúci svet, o ktorom hovoríme, nepodriadil Boh anjelom, ale Kristovi.

⁶ Na jednom mieste o ňom Písmo hovorí: „Čo je človek, že naňho pamätáš, a Syn človeka, že sa oňho takto staráš?

⁷ Len na krátky čas si ho postavil nižšie ako anjelov, ale potom si ho ovenčil slávou a ctou

⁸ a všetko si položil pod jeho nohy.“

Keď mu teda podriadil všetko, tak to platí o všetkom bez výnimky. Zatiaľ ešte nevidíme, že by sa tak naozaj stalo.

⁹ Ale vidíme, že Boh svojho Syna Ježiša Krista, ktorého na krátky čas postavil nižšie ako anjelov, ovenčil slávou a ctou – to bola odmena za jeho smrť na kríži. Lebo Boh vo svojej veľkej láske rozhodol, aby Kristus za nás všetkých okúsil smrť.

¹⁰ Preto nie je protirečením, že Boh, pre ktorého a prostredníctvom ktorého je všetko stvorené, urobil svojho Syna utrpením na kríži dokonalým, a tak Kristus mnohých priviedol do slávy.

¹¹ A tí, ktorých Ježiš posvätil, majú toho istého Otca ako on. Preto sa ich nehanbí nazývať svojimi bratmi, keď hovorí:

¹² „Tvoje meno budem zvestovať svojim bratom, uprostred zhromaždenia ťa budem velebiť.“

¹³ A na inom mieste hovorí: „Ja budem v neho dúfať.“ A ďalej: „Hľa, ja a deti, ktoré mi dal Boh.“

14 Pretože súrodencov spája telo a krv, aj Ježiš sa stal človekom, aby svojou smrťou zlomil moc diabla, ktorý smrťou vládne,

15 a aby tak vyslobodil tých, ktorí sú celý život zotročení strachom zo smrti.

16 Neprišiel predsa pre anjelov, ale pre ľudí, potomkov Abrahámových.

17 Preto sa nám musel vo všetkom pripodobniť, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom, a mohol tak zmieriť hriechy ľudu.

18 A pretože sám prešiel skúškou utrpenia, môže pomáhať tým, ktorí prechádzajú skúškami.

3

Kristus väčší ako Mojžiš

1 Preto, svätí bratia, ktorí máte účasť na nebeskom povolaní, hľadte na Ježiša, apoštola a veľkňaza vášho vyznania.

2 Bol verný tomu, ktorý ho ustanovil, tak ako aj Mojžiš verne slúžil v Božom dome.

3 Ale Ježiš si zaslúži väčšiu slávu ako Mojžiš, tak ako si staviteľ domu zaslúži väčšie uznanie ako dom, ktorý postavil.

4 Lebo každý dom musí niekto postaviť a ten, kto postavil všetko, je Boh.

5 Mojžiš bol iba verný služobník v národe izraelskom, v dome, ktorý mu Boh zveril, a len naznačuje udalosti, ktoré sa v budúcnosti majú stať.

6 Ale Kristus je verný Boží Syn v dome, ktorý mu patrí. Týmto domom sme my, jeho cirkev, ak si až do konca zachováme smelú istotu a radostnú nádej.

Božie zaslúbenie pre jeho ľud

⁷ Preto nás Svätý Duch napomína: „Dnes, ak počujete jeho hlas,

⁸ nezatvrdzujte svoje srdcia

⁹ ako vaši otcovia pri vzbure v deň, keď ma pokúšali na púšti.

¹⁰ Štyridsať rokov som ich viedol, a predsa žiadali stále nové dôkazy. Preto som sa rozhneval na tento ľud a povedal som: ‚Ich srdce ustavične blúdi a cestám, ktorými som ich chcel viesť, nerozumejú.‘

¹¹ Vo svojom hneve som prisahal: ‚Nikdy nezískajú pokoj, ktorý som im pripravil.‘ “

¹² Dávajte si pozor, bratia, aby nik z vás nemal zlé a neverné srdce a neodpadol od živého Boha.

¹³ Naopak, povzbudzujte sa navzájom deň čo deň, kým ešte trvá to „dnes“, aby sa nik z vás, oklamáný hriechom, nezatvrdil.

¹⁴ Lebo iba ak zostaneme verní až do smrti a zachováme si istotu, ktorú sme mali na počiatku, budeme mať účasť na všetkom, čo je Kristovo.

¹⁵ Preto platí: „Ak dnes počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri onej vzbure.“

¹⁶ No kto boli tí, čo počuli a zatvrdili sa? Neboli to všetci, čo vyšli z Egypta pod Mojžišovým vedením?

¹⁷ A na koho sa Boh hneval štyridsať rokov? Nie na tých, čo zhrešili a ich telá pohynuli na púšti?

¹⁸ A komu prisahal, že nevojdú do krajiny, ktorú im zaslúbil a kde mali nájsť odpočinok?

¹⁹ Boli to tí, ktorí ho neposlúchali, a preto do nej nemohli vojsť pre neveru.

4

Boží odpočinok

¹ Varujeme sa teda, aby o niekom z vás neplatilo, že v čase, kým ešte zaslúbenie trvá, nezískal Božie odpočinutie.

² Veď aj nám sa hlása radostná zvesť – tak ako tým na púšti. Zvesť, ktorú počuli, im však neprospeľa, lebo ju vierou neprijali.

³ Ale my, ktorí sme uverili, získame skutočné odpočinutie, ako povedal Boh: „Prisahal som vo svojom hneve, že tí, čo mi neveria, nikdy nevojdú do zaslúbenej krajiny.“ To povedal Boh, hoci toto miesto odpočinku trvá od chvíle, keď stvoril svet.

⁴ O siedmom dni sa predsa v Písme hovorí takto: „V siedmy deň si Boh odpočinul od všetkých svojich diel.“

⁵ Ale tu čítame: „Nikdy nevojdú do zaslúbenej krajiny, kde by naši odpočinok.“

⁶ To znamená, že možnosť získať Božie odpočinutie trvá dodnes. Naši otcovia, ktorým toto zaslúbenie najprv platilo, ho pre svoju neposlušnosť nenašli.

⁷ Ale Boh určil iný deň, ktorý sa volá „dnes“. Hovorí o ňom už kráľ Dávid: „Ak dnes počujete jeho hlas, nezatvrdzujte svoje srdcia!“

⁸ Keby ich bol Jozue voviedol na miesto odpočinku, nehovoril by Boh o inom neskoršom dni.

⁹ Tak Boží ľud na pravý sobotný odpočinok ešte len čaká.

¹⁰ Lebo kto získa Božie odpočinutie, odpočinie si od svojho diela podobne, ako si Boh odpočinul od svojho.

¹¹ A tak sa usilujeme získať toto odpočinutie, aby nik pre svoju neposlušnosť neminul cieľ. Naši otcovia na púšti sú nám výstražným príkladom.

¹² Božie slovo je živé, účinné a ostrejšie ako akýkoľvek dvojsečný meč: preniká až na rozhranie duše a ducha, kostí a špiku a rozsudzuje túžby a myšlienky srdca.

¹³ Niet tvora, ktorý by sa pred ním mohol skryť. Všetko je obnažené a odkryté pred očami toho, ktorému sa budeme zodpovedať za všetko, čo sme vykonali.

Ježiš – pravý veľkňaz

¹⁴ Keď teda máme takého vznešeného veľkňaza, ktorý vstúpil až pred Božiu tvár, Ježiša, Syna Božieho, drážme sa toho, čo vyznávame.

¹⁵ On má pochopenie pre naše slabosti, lebo sám musel zápasiť s tým istým pokušením ako aj my, ibaže sa nedopustil hriechu.

¹⁶ Preto smieme smelo a bez strachu pristupovať rovno k Bohu, ktorý nás zahrnie svojím milosrdenstvom a milosťou, keď budeme jeho pomoc potrebovať.

5

¹ Každý veľkňaz, vybratý spomedzi ľudí, je ustanovený ako zástupca ľudí pred Bohom, aby prinášal ich dary a obete za hriechy.

² Keďže sám je človek so všetkými slabosťami, môže spolucítiť s tými, čo sú nechápaví a blúdia.

³ Preto je povinný prinášať obete nielen za hriechy ľudu, ale aj za seba.

⁴ Za veľkňaza sa nikto nemôže vymenovať sám. Touto úlohou ho poveruje Boh ako kedysi Árona.

⁵ Ani Kristus si neprisvojil čestnú hodnosť veľkňaza sám, poctil ho ňou ten, ktorý povedal: „Ty si môj Syn, ja som ťa dnes splodil.“

⁶ A na inom mieste hovorí: „Naveky budeš kňazom, ako bol kedysi Melchizedech.“

⁷ Ježiš za svojho pozemského života s bolestným utrpením a slzami prednášal modlitby a prosby tomu, ktorý ho mohol zachrániť pred smrťou. A Boh ho pre jeho pokoru počul.

⁸ A hoci bol Božím Synom, naučil sa poslušnosti v utrpení, ktoré podstúpil.

⁹ Tak dosiahol dokonalosť a všetkým, ktorí ho poslúchajú, stal sa Záchrancom a Vykupiteľom.

¹⁰ Boh sám ho ustanovil za veľkňaza, ako bol kedysi Melchizedech.

Varovanie pred odpadnutím

¹¹ O tom by sa dalo veľa hovoriť, ale je to ťažké vysvetliť, lebo nie ste ochotní počúvať.

¹² Po takom dlhom čase už by ste sami mohli byť učiteľmi, no opäť potrebujete, aby vás niekto učil duchovnej abecede. Potrebujete ešte mlieko a nie výdatný pokrm.

¹³ A ten, ktorý znesie iba mlieko, je ako dieťa, a nechápe teda slovo o spravodlivosti.

¹⁴ Výdatný pokrm je pre vyspelých, pre tých, čo si cvičením vypestovali zmysly tak, že rozoznajú dobré od zlého.

6

¹ Preto už nezostávajme len pri základoch Kristovho učenia, ako je pokánie z hriешných skutkov (ktoré vedú k smrti), viera v Boha,

² učenie o očisťovaní, vkladaní rúk, vzkriesení z mŕtvych a večnom súde, ale smerujeme k dospelosti,

³ a ak Boh dovoľí, budeme duchovne rásť.

⁴ Pre tých, ktorých jasné svetlo evanjelia už raz osvietilo,

⁵ ktorí na sebe okúsili, aké nádherné sú Božie nebeské dary, ktorí boli obdarení Svätým Duchom, počuli Božie spásne slovo a zakúsili niečo z moci budúceho sveta –

⁶ pre tých nie je možné, aby znova robili pokánie a opäť sa obrátili k Bohu, ak sa vedome od neho odvrátili a boli mu neverní. Svojou neverou totiž znova pribili Božieho Syna na kríž a vystavili ho posmechu nepriateľov.

⁷ Veď zem, ktorá je výdatne zavlažovaná dažďom a dáva užitočné plodiny tým, ktorí ju obrábajú, prijíma Božie požehnanie.

⁸ Ale ak rodí iba trnie a bodľačie, je nepotrebná, súca na zavrnutie, a napokon ju vypália.

⁹ Keď takto hovoríme, sme o vás presvedčení, milovaní bratia, že ste na dobrej ceste k spásu.

¹⁰ Lebo Boh nie je nespravodlivý. Nezabudne, čo ste vykonali a ako ste z lásky k nemu pomáhali iným veriacim a ešte aj pomáhate.

11 Túžime len, aby každý z vás prejavoval neochabujúcu horlivosť až do konca, keď sa naplní naša nádej.

12 Preto neklesajte vo viere, ale napodobňujte tých, ktorí sa vierou a trpezlivosťou stali dedičmi zaslúbení.

Boh svoje sluby dodrží

13 Keď Boh dával zaslúbenie Abrahámovi a nemal nikoho väčšieho, na koho by prisahal, prisahal na seba samého slovami:

14 „Veľmi ťa požehnám a dám ti veľké potomstvo.“

15 A tak Abrahám trpezlivo čakal, kým Boh svoj sľub nespľnil.

16 Ľudia sa totiž prísahou dovolávajú kohosi väčšieho od seba a prísaha je pre nich zárukou, ktorou sa končí každý spor.

17 Boh chcel tým, ktorým dával zaslúbenie, presvedčivo dokázať nemeniteľnosť svojho rozhodnutia, preto svoje zaslúbenie potvrdil ešte prísahou.

18 A tak tieto dve nezmeniteľné veci – zaslúbenie a prísaha – v ktorých Boh predsa nemôže klamať, sú mocným povzbudením pre nás, ktorí k nemu upíname svoju nádej.

19 Táto nádej je pre nás istou a pevnou kotvou duše, ktorá nás spája so samým Bohom až „za oponou“ v nebi,

20 kam nás predišiel Ježiš. Je naším veľkňazom naveky, ako bol Melchizedech.

7

Melchizedech – predobraz Krista

¹ Tento Melchizedech bol kráľom v meste Sáleme a zároveň bol kňazom najvyššieho Boha. Keď sa Abrahám vracal po víťaznej vojne proti mnohým, vyšiel mu Melchizedech naproti a požehnal ho.

² Vtedy Abrahám oddelil desiaty diel zo všetkej koristi a dal mu ho. Meno Melchizedech možno preložiť ako Kráľ spravodlivosti i kráľ Sálema, čo znamená Kráľ pokoja.

³ O otcovi a matke Melchizedecha nič nevieme, nepoznáme jeho rodokmeň. Jeho život teda akoby nemal začiatok ani koniec. V tom je pripodobnený Božiemu Synovi a zostáva kňazom naveky.

⁴ Aký vznešený musel byť tento kráľ a kňaz, keď mu Abrahám, praotec Izraela, dal desiaty diel zo svojej koristi.

⁵ Leviti, poverení kňazskou službou, majú totiž podľa zákona príkaz brať desiatky od Božieho ľudu, to znamená od svojich bratov, hoci všetci pochádzajú z Abrahámovho rodu.

⁶ Od Abraháma však dostal desiatok ten, ktorý nepochádzal z rodu Léviho, a Abrahám, ktorý mal zaľúbenie, prijal od neho požehnanie.

⁷ A je nesporné, že väčší požehnáva menšieho.

⁸ Židovskí kňazi dostávajú desiatky ako smrteľní ľudia. Melchizedech však dostal ako ten, o kom Písmo svedčí, že žije.

⁹ Dalo by sa povedať, že prostredníctvom Abraháma dal desiatky aj Lévi, ktorý sám desiatky prijímal.

¹⁰ Ešte sa totiž nenarodil a bol v tele svojho praotca Abraháma, keď mu Melchizedech vyšiel oproti.

Kristus – veľkňaz novej zmluvy

¹¹ Keby nás židovskí kňazi a ich zákony mohli spasiť, či by Boh musel poslať Krista ako veľkňaza na spôsob Melchizedecha a nestačilo by menovať kňaza podľa poriadku Áronovho?

¹² Lebo ak sa zmení kňazstvo, musí sa zmeniť aj zákon.

¹³ A Kristus, o ktorom sa toto hovorí, pochádzal z iného kmeňa, z ktorého nikto nekonal službu pri oltári.

¹⁴ Je známe, že náš Pán pochádzal z Júdovho kmeňa, hoci sa Mojžiš nezmiene, že by z toho kmeňa pochádzali kňazi.

¹⁵ Boh nám posielala iného kňaza, ktorý podobne ako Melchizedech

¹⁶ nie je ustanovený podľa zákona o telesnom pôvode, ale preto, že je v ňom večný, nezničiteľný život.

¹⁷ Veď tak znie svedectvo o ňom: „Ty si kňaz naveky, ako bol Melchizedech.“

¹⁸ Tým sa predchádzajúci systém kňazstva, založený na rodokmeni, zrušil ako neúčinný a neužitočný.

¹⁹ Zákon totiž nebol schopný spasiť človeka a zmieriť ho s Bohom. Na jeho miesto prichádza lepšia nádej, vďaka ktorej sa môžeme priblížiť k Bohu.

²⁰ Toto Boh potvrdil aj prísahou. Leviti sa totiž stávali kňazmi bez Božej prísahy.

²¹ Len o Kristovi Boh povedal: „Hospodin prisahal a nebude to ľutovať. Ty si kňaz naveky.“

²² Takto sa pre nás Ježiš stal zárukou novej, lepšej zmluvy s Bohom.

²³ V čase starej zmluvy muselo byť veľa kňazov, lebo umierali a nemohli slúžiť trvale.

²⁴ Ježišovo kňazstvo však neprechádza na iného, lebo on zostáva naveky.

²⁵ Ježiš Kristus žije večne a prihovára sa za nás u Boha, preto môže stále zachraňovať všetkých, ktorí cez neho prichádzajú k Bohu.

²⁶ Ježiš je veľkňaz, akého potrebujeme: je svätý, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov, vyvýšený nad nebesia

²⁷ a nemusí ako niekdajší veľkňazi denne prinášať obete najprv za vlastné hriechy a až potom za hriechy ľudu. Ježiš to urobil raz navždy, keď obetoval seba samého.

²⁸ Zákon totiž ustanovoval za veľkňazov ľudí podliehajúcich slabosti, ale slovom prísahy, ktorá odznela po zákone, bol ustanovený Syn za veľkňaza, ktorý je dokonalý naveky.

8

Nové kňazstvo a nová zmluva

¹ Z toho, čo sme povedali, vyplýva, že máme veľkňaza, ktorý si zasadol po pravici Božieho trónu v nebesiach.

² Slúži tak ako v pravej svätyni a v stánku, ktorý postavil sám Pán, a nie človek.

³ Každý veľkňaz je ustanovený na to, aby prinášal dary a obete, preto aj Kristus musel priniesť obeť.

⁴ Tu na zemi by Kristus nemohol byť kňazom, lebo tu sú kňazi, ktorí prinášajú dary podľa zákona.

⁵ Tí však slúžili vo svätyni, ktorá je len náznakom a tieňom nebeskej svätyně. Veď Boh prísne uložil Mojžišovi, keď mal postaviť stánok: „Dbaj, aby si urobil všetko podľa vzoru, ktorý som ti ukázal na vrchu Sinaj.“

⁶ No Ježiš dostal vznešenejšiu službu, práve tak ako je prostredníkom vyššej zmluvy, založenej na lepších zaslúbeniach.

⁷ Keby totiž tá pravá zmluva bola bez chyby, nebolo by ju treba nahradiť druhou.

⁸ Ale keď Boh karhá svoj ľud, hovorí: „Hľa, prichádzajú dni, keď s národom izraelským a s národom judským uzavriem novú zmluvu.“

⁹ Táto nová zmluva bude iná ako tá, čo som uzavrel s ich otcami v deň, keď som ich vzal za ruku, aby som ich vyviedol z egyptskej krajiny. Lebo oni ju nedodržali, a tak som sa ich zriekol.

¹⁰ Ale toto je nová zmluva, ktorú uzavriem s národom izraelským po tých dňoch,“ hovorí Pán. „Svoje zákony vložím do ich mysle a vpíšem im ich do srdca. Budem im Bohom a oni budú mojim ľudom.“

¹¹ A nik už nebude poučať svojho druha ani brat brata slovami: ‚Poznaj Pána‘, lebo ma budú poznať všetci – od najmenšieho až po najväčšieho.

¹² Zľutujem sa nad ich previneniami a ich hriechy už ani nespomeniem.“

¹³ Keď Boh hovorí o novej zmluve, naznačuje tým, že prvá je zastaraná a stratila platnosť. A čo

je zastarané a prežité, blíži sa k zániku.

9

Kristus vstupuje do nebeskej svätyne

¹ Aj prvá zmluva mala bohoslužobné predpisy a svätostánok.

² Svätostánok mal podobu stanu a oponou bol rozdelený na dve časti. Predná časť sa volala svätyňa. Bol tam sedemramenný svietnik a stôl na obetné chleby.

³ Za oponou bola druhá časť svätostánku a volala sa svätyňa svätých.

⁴ Bol tam zlatý kadidlový oltár a zlatom okovaná truhla zmluvy, v nej bola zlatá nádoba s mannou a Áronova palica, ktorá sa kedysi zazelenala, a tabule s Desatorom.

⁵ Prikrývalo ju zlaté veko, ktoré sa volalo zľutovnica. Nad ňou boli cherubíni Božej slávy, ktorí zatieňovali zľutovnicu. Ale o tom netreba tak podrobne hovoriť.

⁶ Odkedy je to takto ustanovené, do prednej časti stánku každodenne vchádzajú kňazi, ktorí konajú bohoslužbu.

⁷ Do svätyne svätých smel vstúpiť len raz do roka veľkňaz. Prinášal krv ako obeť za svoje priestupky i za priestupky ľudu.

⁸ Touto bohoslužbou Duch Svätý naznačoval, že ešte nebola otvorená cesta, ktorá by viedla rovno k Bohu.

⁹ To bolo predobrazom dnešných čias, lebo dary a obete, ktoré sa tam prinášali, nemohli dokonale očistiť svedomie toho, kto ich obetoval:

¹⁰ išlo iba o pokrmy, nápoje a rozličné obradné umývania, teda o vonkajšie predpisy, platné iba dovtedy, kým Boh neurčí nové úpravy.

Účinnosť Kristovho kňazstva

¹¹ Ale keď prišiel Kristus, veľkňaz všetkého dobrého, čo nám Boh zaslúbil, neslúžil v stánku vystavanom rukami, patriacemu tomuto svetu, ale v stánku väčšom a dokonalejšom.

¹² Namiesto krvi capov a teliat obetoval raz navždy svoju vlastnú krv: tak nám získal večné vykúpenie.

¹³ Podľa predpisov starej zmluvy bol každý, kto bol poškrvený hriechom, opäť čistý, ak bol pokropený krvou capov a býkov alebo vodou zmiešanou s popolom obetovanej jalovice.

¹⁴ O čo väčšmi očistí krv Ježiša Krista naše svedomie od našich hriechov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu. Veď Kristus s pomocou večného Ducha priniesol sám seba ako nepoškrvenú obeť Bohu.

Nová zmluva medzi Bohom a človekom

¹⁵ Kristus zomrel, a tak sa stal prostredníkom novej zmluvy, aby tí, čo sú povolání Bohom, prijali večné dedičstvo, ktoré im bolo zaslúbené; jeho smrť totiž priniesla vykúpenie z hriechov, spáchaných za prvej zmluvy.

¹⁶ Pri závete sa musí dokázať smrť toho, kto ho urobil.

¹⁷ Veď závet nadobúda účinnosť až smrťou, neplatí, kým žije ten, kto závet urobil.

¹⁸ Preto bola potrebná krv i pri uzatváraní prvej zmluvy.

¹⁹ Keď totiž Mojžiš oznámil zhromaždenému ľudu všetky prikázania podľa zákona, zmiešal krv teliat a capov s vodou, vzal šarlátovú vlnu a vetvičkou yzopu pokropil knihu i všetok ľud

²⁰ a povedal: „Toto je krv zmluvy, ktorú s vami uzavrel Boh.“

²¹ Podobne pokropil krvou aj stánok a všetko bohoslužobné náčinie.

²² Podľa zákona sa skoro všetko očisťuje krvou a bez preliatia krvi niet odpustenia vín.

²³ Takto bolo treba očisťovať to, čo nebeskú svätyňu iba pripomínalo, ale nebeská svätyňa vyžaduje vzácnejšiu obeť.

²⁴ Veď Kristus nevošiel do svätyne urobenej ľudskými rukami ako napodobeniny tej pravej, ale vošiel do samého neba, aby sa za nás postavil pred Božou tvárou.

²⁵ Nie je treba, aby sám seba obetoval vždy znova a znova ako veľkňaz, keď rok čo rok vchádza do svätyne s cudzou krvou.

²⁶ Inak by musel trpieť mnohokrát od stvorenia sveta. Ale on prišiel až teraz, aby raz navždy svojou obeťou zmazal hriech.

²⁷ A ako každý človek umiera len raz, a potom príde pred Boží súd,

²⁸ tak aj Kristus sa raz obetoval, aby vzal na seba hriechy mnohých. Druhý raz príde už nie preto, aby nás oslobodil od hriechov, ale aby vzal do svojho kráľovstva všetkých, ktorí ho očakávajú.

10

Len Kristova obeť je dokonalá

¹ V zákone starej zmluvy je len náznak dobra, ktoré pre nás Boh pripravil, preto obete prinášané rok čo rok nemôžu nikdy dokonale očistiť tých, ktorí s nimi prichádzajú.

² Keby tí, ktorí ich prinášajú, stratili pocit viny, pretože boli raz navždy očistení, dávno by boli tieto obete prestali.

³ Ale práve tieto obete každoročne pripomínajú ľuďom ich hriechy.

⁴ Nie je totiž možné, aby krv býkov a capov odstránila hriechy.

⁵ Preto Kristus pri príchode na svet vyhlásil: „Obet ani dary si nechcel, ale dal si mi telo.

⁶ Zápalné obete ani obete za hriech sa ti nepáčili.

⁷ Vtedy som povedal: Tu som, aby som konal tvoju vôľu, Bože, ako je v Písme napísané o mne.“

⁸ Písmo najprv hovorí: „Obete ani dary, zápalné obete ani obete za hriech si nechcel a nepáčili sa ti,“ totiž také, ktoré sa prinášajú podľa zákona.

⁹ Ale potom dodáva: „Tu som, aby som konal tvoju vôľu, Bože.“ To znamená, že namiesto starej obete priniesol Kristus vlastnú obet.

¹⁰ Svojou smrťou na kríži splnil Božiu vôľu, a tým nás raz navždy posvätil.

¹¹ Za starej zmluvy kňazi konali bohoslužbu, prinášali znova a znova tie isté obete, ale tie nikdy nemôžu odstrániť hriechy.

¹² Ale Kristus priniesol za hriechy jedinou obet a navždy zasadol po Božej pravici.

¹³ A teraz už čaká, kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy.

14 Tak jedinou obeťou navždy zdokonalil všetkých tých, ktorých posvätil.

15 O tom, že je to pravda, svedčí aj Svätý Duch, keď hovorí:

16 „Toto je zmluva, ktorú uzavriem s ľudom izraelským po tých dňoch, hovorí Pán: Svoje zákony vložím do ich srdc a vpíšem im ich do mysle.

17 A ich hriechy a prestúpenia už nikdy nespomeniem.“

18 Ak sú teda hriechy odpustené, nie je už potrebné prinášať obeť.

Pridrżajme sa nádeje

19 A tak, milí bratia, môžeme teraz pre Ježišovu smrť, ktorý obetoval za nás svoju krv, smelo vstúpiť do svätyne a pristúpiť rovno k Bohu.

20 Kristus obetoval svoj život, a tým roztrhol oponu, ktorá nás delila od Boha. Takto nám k nemu otvoril novú a živú cestu.

21 Ale veľkňaz vládne teraz nad celým Božím domom, nad svojou cirkvou,

22 preto pristupujeme pred Boha s opravdivým srdcom a v plnej istote viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou.

23 Neochvejne sa drżme nádeje, ktorú vyznávame, lebo ten, kto nám dal zaslúbenie, je verný.

24 Majme záujem jeden o druhého a povzbudzujme sa k láske a k dobrým skutkom.

25 Nezanedbávajte spoločné zhromaždenia, ako to majú niektorí vo zvyku, ale povzbudzujte sa,

a to tým viac, čím viac badáte, že sa blíži Pánov príchod.

Varovanie pred odpadnutím od milosti

²⁶ Lebo ak by niekto dobrovoľne hrešil aj po tom, čo poznal pravdu, nemôže rátať s nijakou obeťou za hriechy,

²⁷ ale iba s hrozným súdom a páľavou ohňa, ktorý strávi Božích odporcov.

²⁸ Kto prestúpil Mojžišov zákon, bol bez milosti potrestaný smrťou, ak jeho previnenie dosvedčili dvaja alebo traja svedkovia.

²⁹ Pomyslíte si, o čo hroznejší trest si zaslúži ten, kto zneuctí Božieho Syna a znevažuje krv zmluvy, ktorou bol posvätený, a tak sa vysmieva Duchu milosti.

³⁰ Poznáme predsa toho, ktorý povedal: „Mne patrí pomsta, aj odplata.“ A inde: „Pán bude súdiť svoj ľud.“

³¹ Je hrozné padnúť do rúk živého Boha.

Viera sa musí osvedčiť

³² Len sa rozpomeňte na dni, keď ste uverili a vzápätí ste museli trpezlivo a vytrvalo zápasiť s mnohým utrpením.

³³ Boli ste verejne vystavení urážkam a prenasledovaniu, inokedy ste zasa podopierali tých, ktorí znášali to isté trápenie.

³⁴ Trpeli ste spolu s uväznenými a s radosťou ste zniesli aj to, keď vás pripravili o majetok, lebo viete, že máte lepšie a trvalé bohatstvo.

³⁵ Preto nestrácajte dôveru, za ktorú vás čaká veľká odmena.

³⁶ Vyzbrojte sa trpezlivosťou, aby ste splnili Božiu vôľu a dosiahli to, čo bolo zaslúbené.

³⁷ Veď už len chvíľku, celkom krátku, a „príde ten, ktorý má prísť, a nebude meškať.

³⁸ Ale môj spravodlivý bude žiť, pretože uveril. Kto však cúvne, v tom nenájde moja duša záľubu.“

³⁹ My však nepatríme k tým, ktorí odpadávajú a zahynú, ale patríme k tým, ktorí veria a dosiahnu večný život.

11

Príklady v Starom zákone

¹ Čo je viera? Viera je podstatou toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme.

² Takouto vierou si naši predkovia získali dobré svedectvo.

³ Vierou chápeme, že vesmír bol stvorený Božím slovom, a všetko, čo vidíme, vzniklo z neviditeľného.

⁴ Ábel veril, preto priniesol Bohu hodnotnejšiu obeť ako Kain. Boh jeho dary prijal a vyhlásil ho za spravodlivého. Hoci je Ábel už dávno mŕtvy, svojou vierou hovorí stále.

⁵ Henoch veril, preto ho Boh ušetril smrti a vzal si ho rovno k sebe. Písmo potvrdzuje, že Henoch žil tak, ako sa Bohu páčilo.

⁶ Bez viery sa totiž nikto nemôže páčiť Bohu. Kto k nemu prichádza, musí veriť, že Boh je a že odmeňuje tých, ktorí ho hľadajú.

⁷ Noe veril, a preto pokorne prijal Boží pokyn, aby postavil koráb na záchranu svojej rodiny, hoci nebezpečenstvo ešte nebolo vidieť. Svojou

vierou vyniesol súd nad svetom a stal sa dedičom spravodlivosti, ktorá je z viery.

⁸ Abrahám veril, preto poslušol, keď ho Boh vyzval, aby sa pobral do krajiny, ktorú mal dostať do dedičstva. Vydal sa na cestu, hoci nevedel, kam ide.

⁹ S vierou sa usadil v zaslúbenej krajine a spolu s Izákom a Jákobom, pre ktorých platilo to isté zaslúbenie, žili v stanoch ako kočovníci.

¹⁰ No tešil sa na mesto s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je sám Boh.

¹¹ Aj Abraháмова manželka Sára neochvejne verila Božiemu zaslúbeniu, že bude mať dieťa, hoci bola na to už pristará. Pevne verila, že Boh svoje zaslúbenia splní.

¹² A tak z jedného muža – a to už starca – vzišlo tolko potomkov, ako je hviezd na nebi a piesku na morskom brehu, a ten sa nedá zrátať.

¹³ Títo všetci Bohu pevne dôverovali, a hoci aj pomreli a nedožili sa splnenia sľubov, zazreli ich iba z diaľky a tešili sa na ne. Vyznávali, že sú na zemi len cudzinci a prisťahovalci,

¹⁴ a tým dávali najavo, že po pravej vlasti iba túžia.

¹⁵ Keby mali na mysli vlasť, z ktorej odišli, mali možnosť sa ta vrátiť.

¹⁶ Ale oni túžili po lepšej vlasti, po vlasti nebeskej. Preto sa ani Boh nehanbí volať sa ich Bohom; veď im pripravil svoje mesto.

¹⁷ Abrahám neochvejne veril Bohu, aj keď Boh podrobil jeho vieru veľkej skúške. Bol ochotný obetovať svojho jediného syna, hoci prijal zaslúbenie,

18 a Boh mu povedal: „Z Izáka bude pochádzať tvoje potomstvo.“

19 Rátal s tým, že Boh má moc vzkriesiť aj mŕtvych. Preto dostal Izáka späť ako predobraz budúceho vzkriesenia.

20 Izák veril, preto požehnal najprv Jákoba, potom Ezaua, a tým nevedomky naplnil Božie budúce úmysly.

21 Jákob veril, a keď umieral, požehnal jednotlivo Jozefových synov. Opretý o svoju palicu sa pokorne poklonil Bohu.

22 Jozef veril a na sklonku svojho života predpovedal, že izraelskí synovia vyjdú z Egypta, a povedal, kde majú pochovať jeho kosti.

23 Mojžišovi rodičia verili, preto sa nebáli postaviť proti kráľovskému rozkazu a tri mesiace po narodení dieťaťa ho ukrývali, lebo videli, že je krásne.

24 Mojžiš veril, a preto, keď dospel, odoprel volať sa synom faraónovej dcéry.

25 Radšej chcel znášať príkoria s Božím ľudom, ako žiť dočasne v hriešnych radovánkach.

26 Ako sa Kristus zriekol slávy u Boha a vzal na seba pohanenie kríža, tak sa aj Mojžiš zriekol všetkého bohatstva Egypta, lebo sa v mysli upínal na Božiu odmenu.

27 Veril, preto opustil Egypt a nedal sa zastrašiť kráľovým hnevom. Zostal pevný, akoby videl Neviditeľného.

28 Veril, preto ustanovil Velkú noc, slávnosť baránka, a dal pokropiť dvere jeho krvou, aby sa zhubca nemohol dotknúť prvorođených.

²⁹ Izraeliti verili, preto prešli Červeným morom po suchej zemi, ale keď sa o to pokúsili Egypťania, pohltili ich vlny.

³⁰ Izraeliti verili, preto pred nimi padli múry Jericha, keď ich obchádzali sedem dní.

³¹ Nevieстка Rachab verila, preto priateľsky prijala izraelských vyzvedačov, a nezahynula s neveriacimi.

³² Mám ešte pokračovať? Veď by mi nestačil čas, keby som mal rozprávať o Gedeonovi, Barakovi, Samsonovi, Jeftem, Dávidovi, Samuelovi a o prorokoch,

³³ ktorí svojou vierou dobývali kráľovstvá, vykonávali spravodlivosť a dosiahli to, čo im bolo zasľúbené. Levom zapchávali tlamy,

³⁴ uhášali moc ohňa, unikali ostriu meča, v slabosti získavali novú silu, hrdinsky si počínali v boji a cudzie šíky zaháňali na útek.

³⁵ Ženám sa ich mŕtvi vracali vzkriesení. Iných mučili, ale odmietli sa zachrániť, lebo chceli dosiahnuť čosi lepšie, vzkriesenie.

³⁶ Iní zasa zakúsili výsmech a bičovanie, ba aj okovy a väzenie.

³⁷ Kameňovali ich, rezali pílou, umierali pod ostrím meča. Túlili sa v ovčích a kozích kožiach, trpeli núdzu, zakúšali útlak a súženie.

³⁸ Svet ich nebol hoden: blúdili po púštiach a vrchoch, skrývali sa v jaskyniach a zemských rokliach.

³⁹ A títo všetci, hoci sa vo viere osvedčili, nedočkali sa za svojho života toho, čo im Boh zasľúbil.

⁴⁰ Boh pripravoval pre nás niečo lepšie: chcel, aby sme došli do cieľa spoločne.

12

Vytrvajte v duchovnom boji

¹ Keďže máme okolo seba taký zástup hrdinov viery, odhodme všetku príťaž aj hriech, ktorý nás tak ľahko opantáva, a vytrvajte v behu, ktorý máme pred sebou.

² Upierajte zrak na Ježiša, lebo on nám vložil vieru do našich srdiec a až do konca nám ju zachová. On namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, nedbajúc na potupu. Teraz ako víťaz sedí po pravici Božieho trónu.

³ Myslite na to, čo všetko musel zniesť od hriešnikov, aby ste neochabovali a neklesali na duchu.

Pánova výchova

⁴ V zápase s hriechom ste ešte nemuseli preliať krv.

⁵ Či ste zabudli na slová, ktorými vás Boh povzbudzuje ako svojich synov: „Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou, ani neklesaj, keď ťa karhá.

⁶ Lebo koho Pán miluje, toho tresce, a šľahá každého, koho prijíma za syna.“

⁷ Vytrvajte v jeho výchove, lebo Boh s vami zaobchádza ako so svojimi synmi. A ktorého syna by otec netrestal?

⁸ Ak by vás Boh nekarhal, ako ste vy karhali svojich synov, tak nie ste synovia, ale nemanželské deti.

⁹ Naši telesní otcovia nás trestali, a predsa sme si ich vážili. Nemáme sa azda tým viac

podriaďovať tomu Otcovi, ktorý dáva ducha a život?

¹⁰ A to nás naši telesní otcovia vychovávali podľa vlastného uváženia a len krátky čas, kým náš nebeský Otec prísne vychováva preto, aby nám to prospelo a aby sme sa mu podobali v svätosti.

¹¹ Prísna výchova nikdy nebýva príjemná, skôr v nás vzbudzuje odpor. Až neskôr prinesie ovocie pokoja a spravodlivosti tým, ktorí sa jej podriadili.

¹² Preto vystrite ochabnuté ruky a podlomené kolená!

¹³ A vykročte istým krokom, aby sa to, čo je chromé, celkom nevyklábilo, ale radšej uzdravilo.

Ako máme slúžiť Bohu

¹⁴ Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána.

¹⁵ Dbajte o to, aby nik z vás neprepásol Božiu milosť, aby sa medzi vami nezakorenila nejaká horkosť a nestala sa zdrojom nákazy pre mnohých.

¹⁶ Nech nik nie je smilník alebo ľahkomyselný ako Ezau, ktorý za trochu jedla predal svoje práva prvorodeného.

¹⁷ Veď viete, že neskôr, keď sa chcel stať dedičom požehnaní, bol odmietnutý. Bolo totiž už príliš neskoro, hoci sa o to so slzami usiloval.

¹⁸ Nepriblížili ste sa ako Izrael k tomu, čo je hmatateľné: k plápolajúcemu ohňu, tme, čierňave, búrke,

¹⁹ zvukom trúby a hlasu Božích slov, pri ktorom poslucháči prosili, aby im viac nebolo hovorené.

²⁰ Nemohli totiž znieť výstrahu: „Ak sa tohto vrchu dotkne čo i len zviera, bude ukameňované.“

²¹ Pohľad na to, čo videli, bol taký strašný, že Mojžiš povedal: „Až sa trasiem od hrôzy a desu.“

²² Ale vy ste sa priblížili k duchovnému vrchu Sion a mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k myriadám anjelov

²³ a slávnostnému zhromaždeniu cirkvi prvorodených, ktorých mená sú zapísané v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, a k zosnulým veriacim, ktorí už dosiahli cieľ.

²⁴ Áno, pristúpili ste k samému Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, a k jeho krvi, ktorá naše viny očisťuje, namiesto aby volala po pomste ako krv Ábelova.

²⁵ Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, kto k vám hovorí. Ak neunikli trestu Izraeliti, ktorí odmietli počúvať Mojžiša, tlmočníka Božích príkazov na zemi, akému nebezpečenstvu by sme sa vystavovali my, keby sme sa odvrátili od toho, ktorý hovorí z neba?

²⁶ Jeho hlas vtedy otriasol zemou, teraz však sľubuje: „Ešte raz zatrasiem nielen zemou, ale aj nebom.“

²⁷ Týmito slovami naznačuje, že otrásie celým stvorením a premení ho, aby zostalo len to, čo je neotrasiteľné.

²⁸ Buďme vďační za to, že dostávame neotrasiteľné kráľovstvo, a slúžme preto Bohu tak, ako sa jemu páči, s bážňou a úctou,

²⁹ lebo náš Boh je „oheň stravujúci“.

13

Závěrečné napomenutia

¹ Bratská láska nech trvá.

² Nezapúšťajte na pohostinnosť, lebo niektorí takto nevedomky prijali ako hostí anjelov.

³ Pamätajte na väzňov, akoby ste boli uväznení s nimi. Pamätajte aj na tých, ktorí trpia, veď aj vás môže stihnúť podobné trápenie.

⁴ Manželstvo nech majú všetci v úcte a manželia nech sú si verní, lebo smilníkov a cudzoložníkov bude súdiť Boh.

⁵ Nech sa vás nezmocní láska k peniazom; buďte spokojní s tým, čo máte. Veď Boh povedal: „Nikdy ťa neopustím, ani sa ťa nezrieknem!“

⁶ Preto môžeme s dôverou hovoriť: „Pán mi pomáha, nebudem sa báť. Čo mi môže urobiť človek?“

⁷ Pamätajte na tých, ktorí vás viedli a hlásali vám Božie slovo. Všimajte si, ako žili a ako odišli zo života, a nasledujte ich vieru.

⁸ Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky!

⁹ Nedajte sa strhnúť všelijakými cudzími náukami. Je dobré spoľahnúť sa na Božiu milosť a nie na predpisy o pokrmoch; ich dodržiavaním sa nič nezíska.

¹⁰ My máme nový spôsob služby Bohu, na ktorom nemajú podiel tí, ktorí lipnú na pôvodných obradoch.

¹¹ V starej obetnej praxi sa telá zvierat, obetovaných za hriech, ktorých krv prinášal veľkňaz do svätyne, spaľovali za táborom.

¹² To je predobraz Ježiša, ktorý trpel za bránami Jeruzalema, aby posvätil ľud svojou vlastnou krvou.

¹³ Vykročme teda za ním von za hradby, opustíme náš starý spôsob života a nebojme sa pre neho znášať potupu.

¹⁴ Veď tu na zemi nemáme trvalý domov – tešíme sa na ten, ktorý má prísť.

¹⁵ Prinášajme teda cez Ježiša stálu obeť chvály – naše ústa nech vyznávajú jeho meno.

¹⁶ Ale nezabúdajme ani na dobročinnosť a štedrosť, lebo také obete sa Bohu páčia.

Poslúchajte duchovných vodcov

¹⁷ Poslúchajte tých, ktorí vás vedú, a podriaďujte sa im, lebo oni bdejú nad vami a budú sa za vás zodpovedať. Kiežby to mohli robiť s radosťou, a nie so vzdychaním, lebo to by vám neosožilo.

¹⁸ Modlite sa za nás. Sme si istí, že máme čisté svedomie, lebo si chceme vo všetkom správne počínať.

¹⁹ Modlite sa predovšetkým za to, aby som sa k vám čo najskôr vrátil.

Požehnanie a pozdravy

²⁰ A tak teraz nech vám Boh pokoja, ktorý vzkriesil nášho Pána Ježiša z mŕtvych, pomáha konať dobro a plniť jeho vôľu.

²¹ Nech vám on, ten veľký pastier oviec, ktorý svojou krvou spečatil novú večnú zmluvu, dá silu konať to, čo sa Bohu páči. Jemu nech je sláva na veky vekov.

²² Prosím vás, bratia, prijmite toto napomenutie; veď som vám napísal iba krátko.

²³ Oznamujem vám, že náš brat Timotej je už na slobode. Ak skoro príde, navštívim vás spolu s ním.

²⁴ Pozdravte všetkých svojich predstavených i všetkých bratov. Pozdravujú vás bratia a sestry z Itálie.

²⁵ Božia milosť nech je s vami!

**Biblica® Nádej pre každého, verejne
dostupné**
**The New Testament in the Slovak language of
Slovakia: Biblica® Nádej pre každého, verejne
dostupné**

copyright © 1993, 2023 Biblica, Inc.

Language: Slovenčina (Slovak)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Nádej pre každého, verejne dostupné™

Copyright © 1993, 2023 od Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovak Hope for All New Testament™

Copyright © 1993, 2023 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná na Úrade pre patenty a ochranné známky Spojených štátov amerických spoločnosťou Biblica, Inc. Použité so súhlasom spoločnosti.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Táto NZ alebo „dielo“ je sprístupnené pod licenciou vlastníka Creative Commons-Zdieľanie autorských práv 4.0 Medzinárodná licencia (CC BY-SA). Ak chcete vidieť túto licenciu, navštívte stránku <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> alebo pošlite list na adresu Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná spoločnosťou Biblica, Inc. Pri každom použití ochrannej známky Biblica® musíte mať písomné povolenie od spoločnosti Biblica, Inc. Máte povolenie kopírovať a šíriť toto dielo, pokiaľ ho nezmeníte a zachováte jeho názov, ktorý obsahuje ochrannú známku „Biblica®“. Zmenou alebo prekladom tohto diela vznikne odvodené dielo, ktoré si bude vyžadovať odstránenie ochrannej známky Biblica®. Pri zverejnení tohto odvodeného diela musíte uviesť, aké zmeny ste vykonali, na mieste, kde ich ľudia môžu vidieť, napríklad na webovej stránke. Musíte tiež uviesť, odkiaľ pochádza pôvodné dielo: „Pôvodné dielo od spoločnosti Biblica, Inc. je k dispozícii zdarma na www.biblica.com a open.bible.“

Bez ohľadu na to, či toto dielo použijete bez zmien alebo vytvoríte odvodené dielo, vyhlásenie o autorských právach musí byť uvedené na titulnej alebo autorskej strane diela/odvodeného diela takto:

Biblica® Nádej pre každého, verejne dostupné™

Copyright © 1993, 2023 od Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovak Hope for All New Testament™

Copyright © 1993, 2023 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná na Úrade pre patenty a ochranné známky Spojených štátov amerických spoločnosťou Biblica, Inc. Použitie so súhlasom spoločnosti.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Svoje odvodené dielo musíte tiež ponúkať s použitím rovnakej licencie (CC BY-SA) a podľa pravidiel.

Ak chcete informovať spoločnosť Biblica, Inc. o preklade tohto diela, kontaktujte nás na adrese <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Nádej pre každého, verejne dostupné™

Copyright © 1993, 2023 od Biblica, Inc.

Biblica® Open Slovak Hope for All New Testament™

Copyright © 1993, 2023 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je ochranná známka registrovaná na Úrade pre patenty a ochranné známky Spojených štátov amerických spoločnosťou Biblica, Inc. Použitie so súhlasom spoločnosti.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Jun 2026 from source files dated 21 May 2025

2331a9f8-e76d-5148-ae2f-e2cae3db704a